

Globali klimato kaitos perspektyva. *Kodėl svarbu ją suvokti?*

Indrė Augutienė

Pasaulio piliečių akademija, Vystomojo bendradarbiavimo platforma

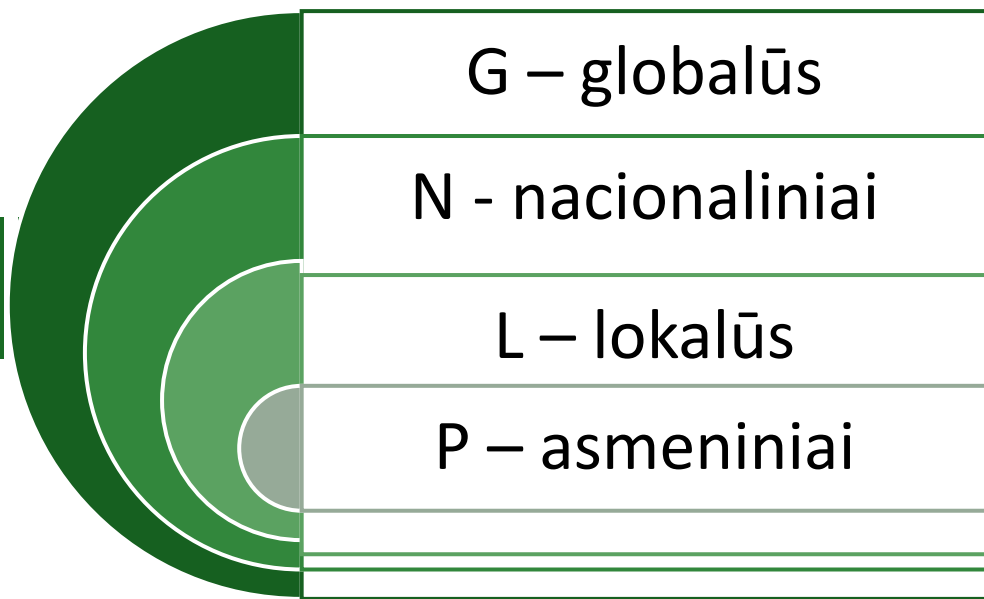
Šiandien žiniose...

„Juodųjų išpardavimų“ savaitę
apsipirko už dešimtis milijonų eurų

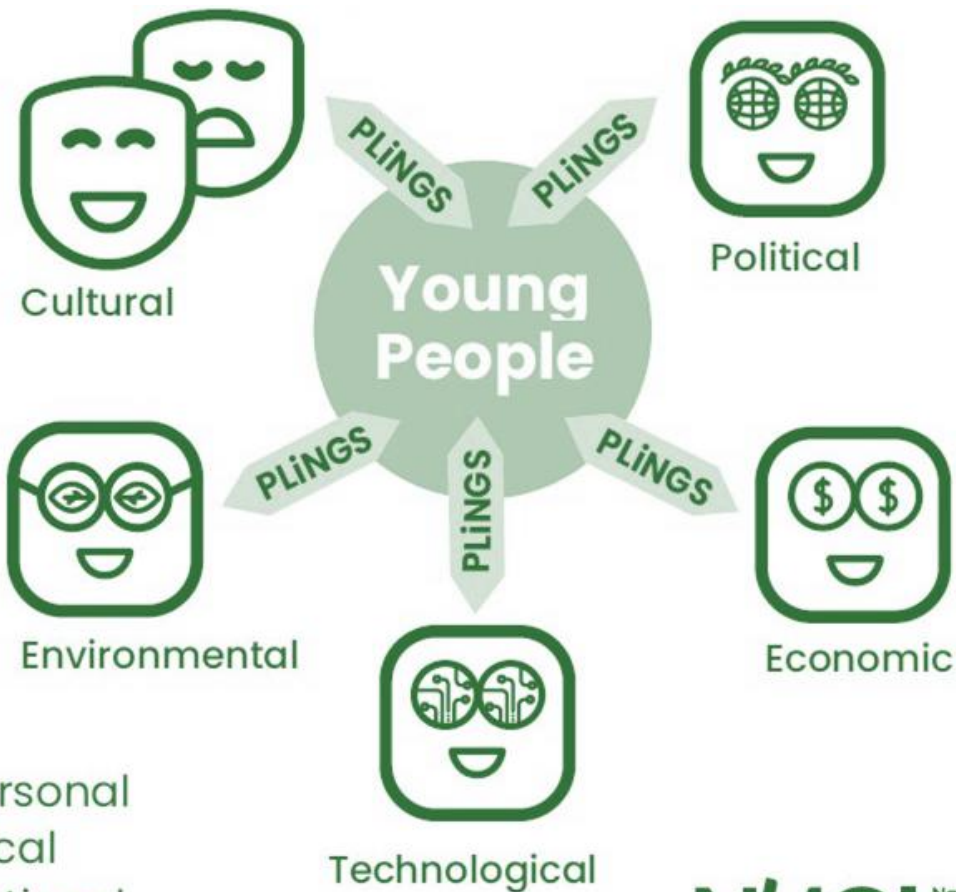
Smarkios liūtys ir potvyniai
Graikijoje

PLiNG'ai

ryšiai

5 globalizacijos „veidai“*

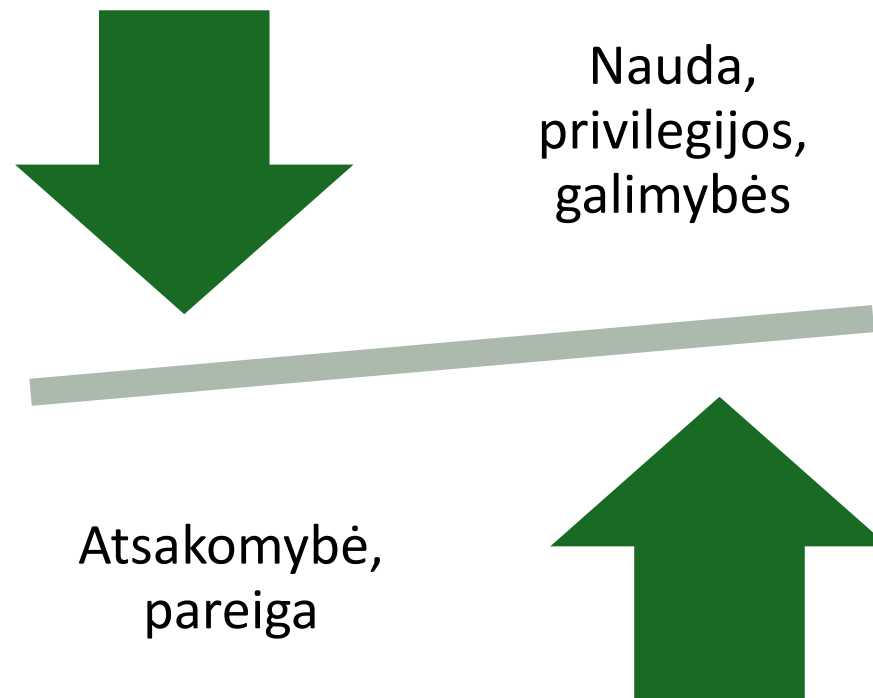
Personal
Local
National
Global

NYCI National Youth Council of Ireland

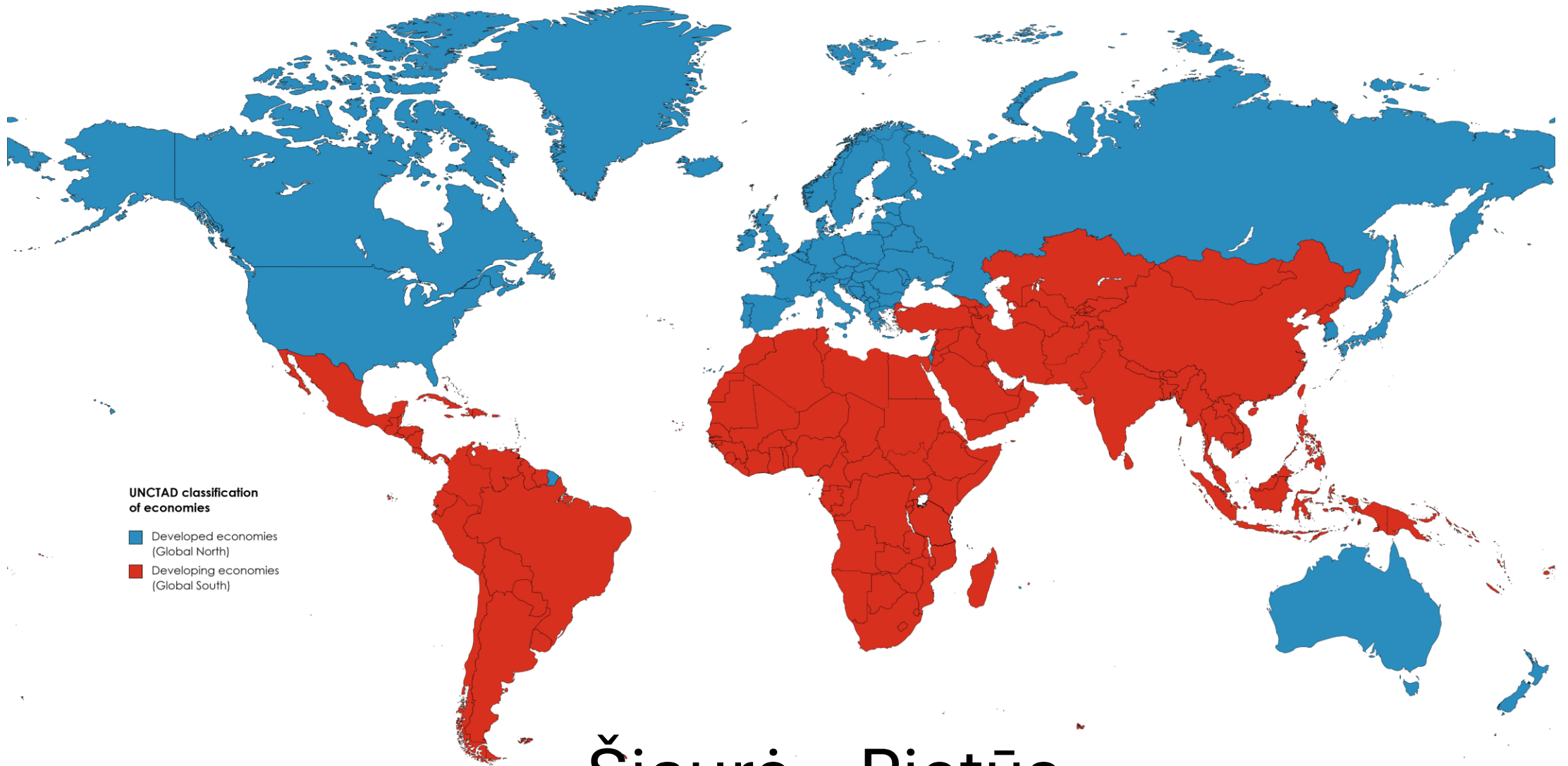
* Sallah, M. (2014). *Global Youth Work: Provoking Consciousness and Taking Action*

PASAULIO PILIETIS...

- Pasaulio piliečio elgsenos pagrindas –
  - *globalios žmonių ir šalių tarpusavio priklausomybės supratimas,*
  - *pareiga veikti visuotinės gerovės labui.*

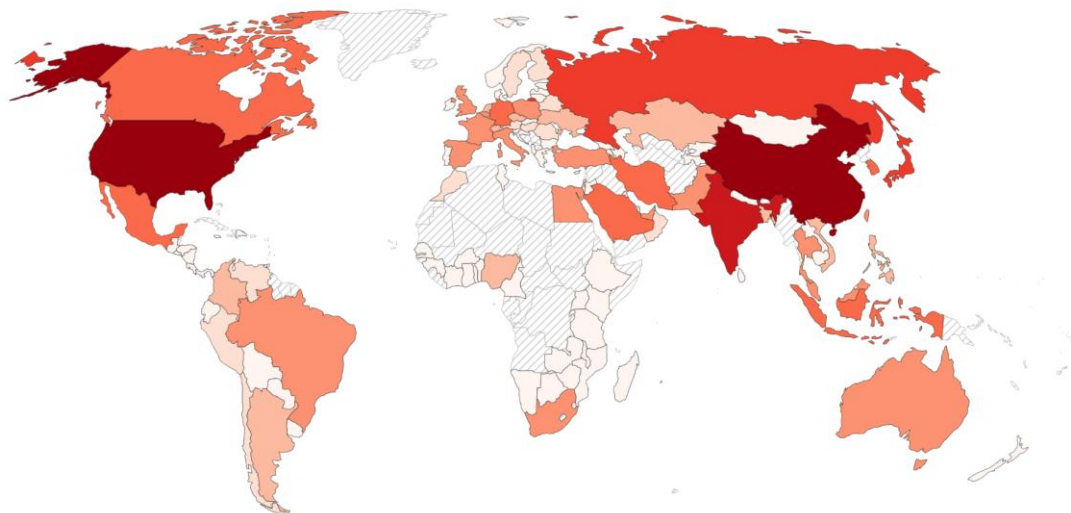

Kas labiausiai prisideda prie klimato kaitos?

Consumption-based CO₂ emissions, 2022

Consumption-based emissions¹ include those from fossil fuels and industry². Land-use change emissions are not included.

Our World
in Data

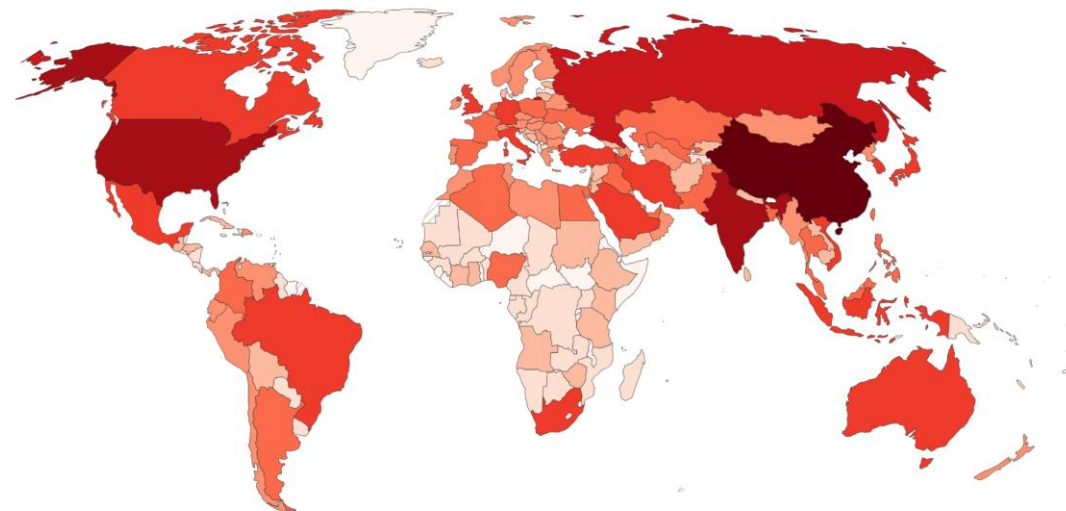

No data 0 t 50 million t 100 million t 200 million t 500 million t 1 billion t 2 billion t 5 billion t

Annual CO₂ emissions, 2023

Carbon dioxide (CO₂) emissions from fossil fuels and industry¹. Land-use change is not included.

Our World
in Data

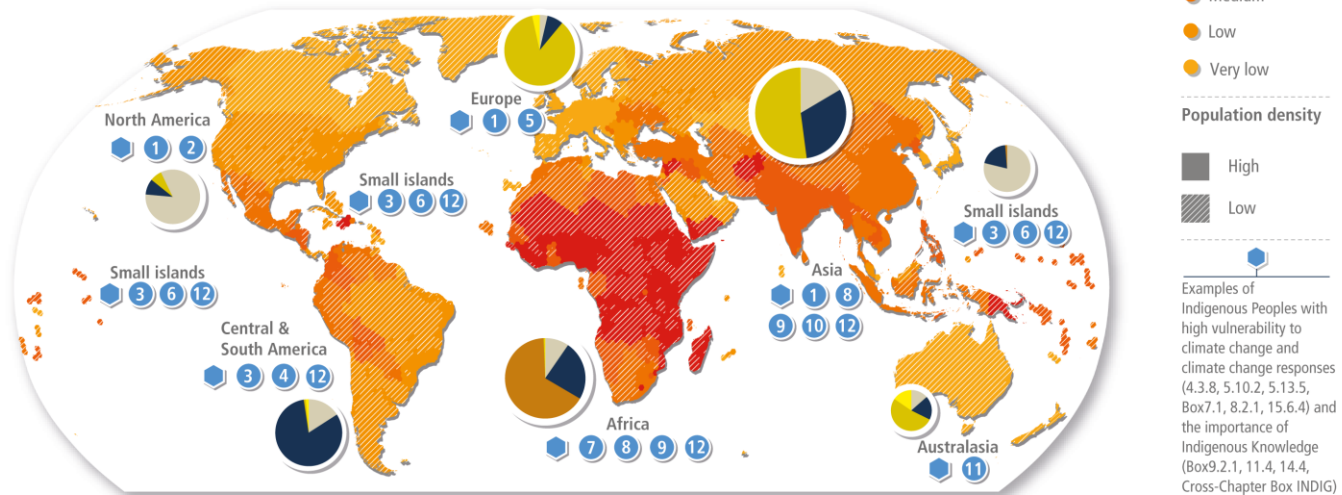

No data 0 t 3 million t 10 million t 30 million t 100 million t 300 million t 1 billion t 3 billion t 10 billion t

Observed human vulnerability to climate change is a key risk factor and differs globally

Vulnerability at the national level varies. Vulnerability also greatly differs within countries.

Countries with moderate or low average vulnerability have sub-populations with high vulnerability and vice versa.

Pie charts

■ Flood ■ Storm ■ Drought ■ Heat ■ Wild Fires

The size of the pie charts show average mortality per hazard event per region between 2010 and 2020. The slices of pie charts show the distribution of deaths from a particular hazard.

Examples of vulnerable local groups across different contexts include the following:

- 1 | **Indigenous Peoples of the Arctic** | health inequality, limited access to subsistence resources and culture | CCP 6.2.3, CCP 6.3.1
- 2 | **Urban ethnic minorities** | structural inequality, marginalisation, exclusion from planning processes | 14.5.9, 14.5.5, 6.3.6
- 3 | **Smallholder coffee producers** | limited market access & stability, single crop dependency, limited institutional support | 5.4.2
- 4 | **Indigenous Peoples in the Amazon** | land degradation, deforestation, poverty, lack of support | 8.2.1, Box 8.6
- 5 | **Older people, especially those poor & socially isolated** | health issues, disability, limited access to support | 8.2.1, 13.7.1, 6.2.3, 7.1.7
- 6 | **Island communities** | limited land, population growth and coastal ecosystem degradation | 15.3.2
- 7 | **Children in rural low-income communities** | food insecurity, sensitivity to undernutrition and disease | 5.12.3
- 8 | **People uprooted by conflict in the Near East and Sahel** | prolonged temporary status, limited mobility | Box 8.1, Box 8.4
- 9 | **Women & non-binary** | limited access to & control over resources, e.g. water, land, credit | Box 9.1, CCB-GENDER, 4.8.3, 5.4.2, 10.3.3
- 10 | **Migrants** | informal status, limited access to health services & shelter, exclusion from decision-making processes | 6.3.6, Box 10.2
- 11 | **Aboriginal and Torres Strait Islander Peoples** | poverty, food & housing insecurity, dislocation from community | 11.4.1
- 12 | **People living in informal settlements** | poverty, limited basic services & often located in areas with high exposure to climate hazards | 6.2.3, Box 9.1, 9.9, 10.4.6, 12.3.2, 12.3.5, 15.3.4

Žmonių pažeidžiamumas dėl klimato kaitos

Šaltinis: IPCC

Klimato teisingumas

- Klimato krizė yra politinis ir etinis klausimas.
- Pažeidžiamiausiems visuomenės nariams klimato kaitos pasekmės dažnai būna skaudžiausios, nors šios grupės yra mažiausiai atsakingos už klimato krizę.
- Būtina svarstyti, ar teisingas dažnai neproporcingas klimato kaitos poveikis piliečiams ir bendruomenėms besivystančiose ir išsivysčiusiose šalyse.

Klimato migracija

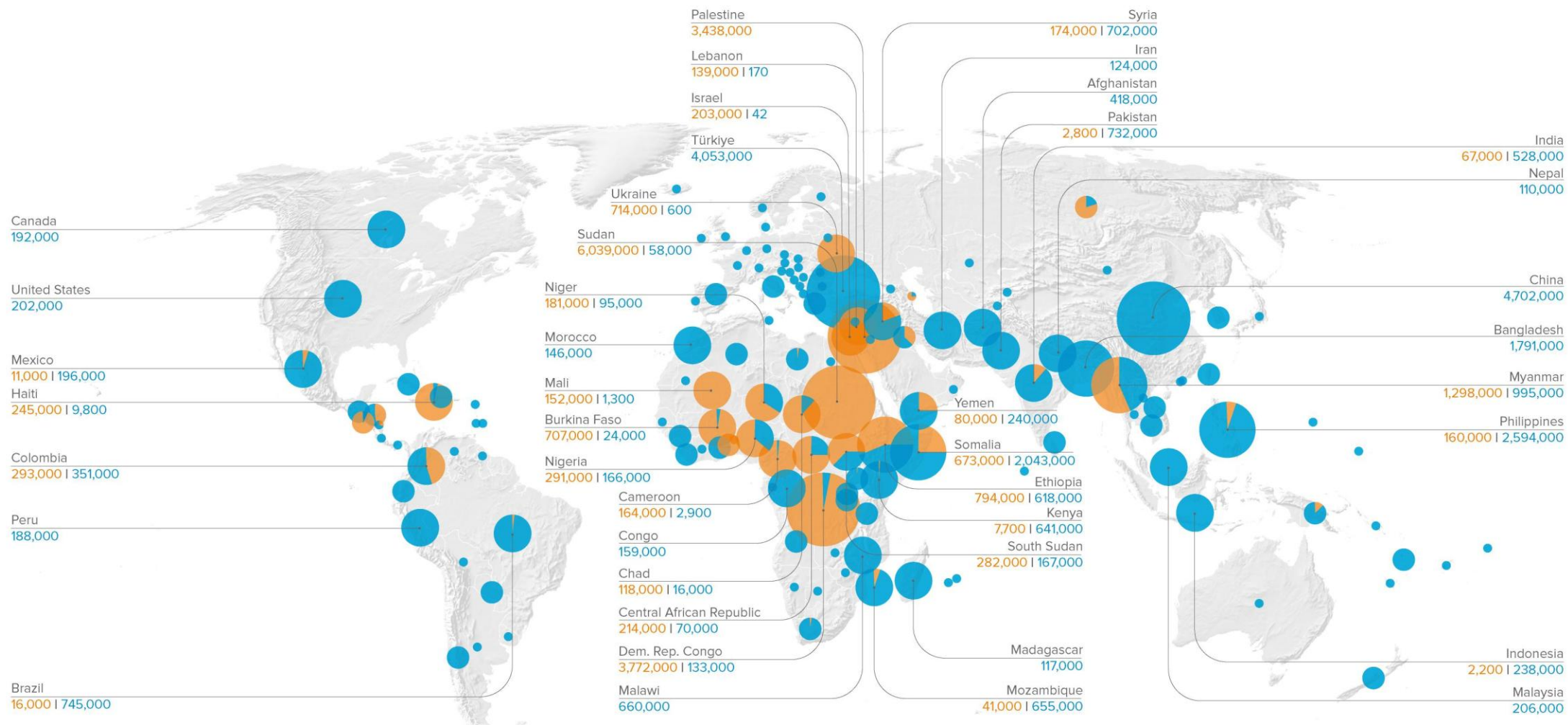
Dėl gamtinių
katastrofų
56%

Dėl konfliktų ir
smurto
44%

Perkėlimai šalių viduje

Šaltinis: IDMC, 2024

Perkėlimai šalių viduje

26.4m

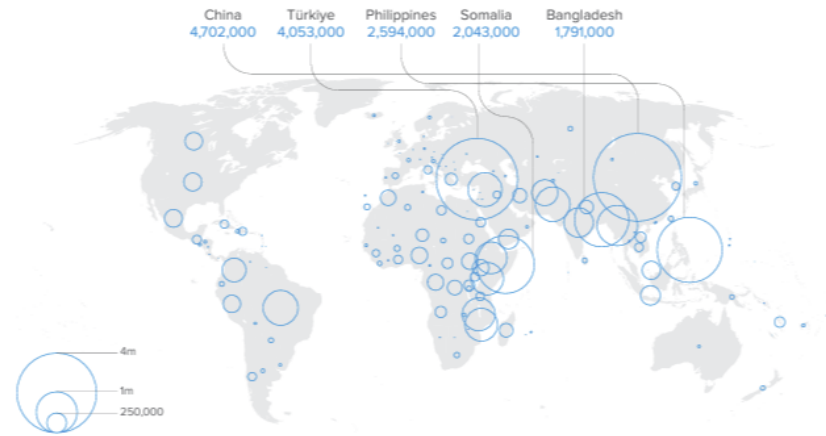

56%
of internal displacements
were caused by
disasters

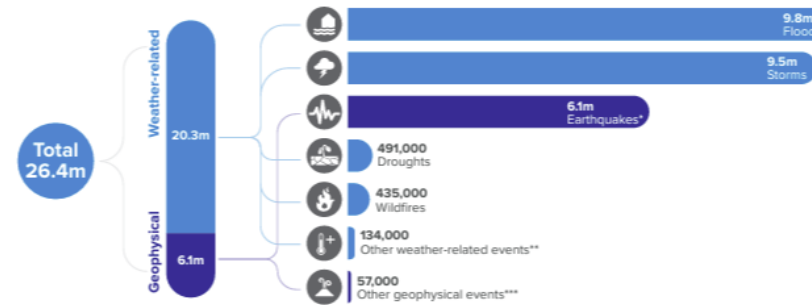
What are internal displacements?

The internal displacements figure refers to the number of forced movements of people within the borders of their country recorded during the year. This helps capture repeated and multiple movements. (see p. 127 for further information)

Five countries reporting the highest figures

Breakdown by hazard

~1/4
of all disaster displacements
were triggered by earthquakes

1/3 reduction
in displacements by weather-related
disasters compared to 2022, in part given
the end of La Niña and the onset of El Niño

*May also include tsunamis
**Includes extreme temperatures, wet mass movements, erosion and wave action
***Includes volcanic eruptions and dry mass movements
Due to rounding, some totals may not correspond with the sum of the separate figures.

Perkêlimai
dêl
gamtiniy
katastrofuy

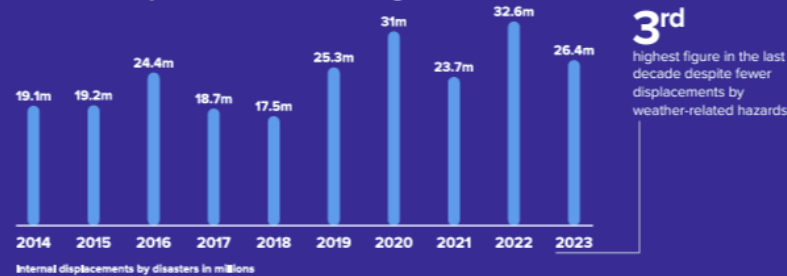
Key displacement situations

4.7 million
displacements by the
Türkiye-Syria earthquakes,
the highest figure for
earthquakes since 2008

2.9 million
movements by floods in
the Horn of Africa following
years of drought

~2/3
of all displacements by
wildfires were recorded in
Canada and Greece

Disaster displacement remains high

Kitos pasekmės?
Poveikis mums?

„Vystomosios“ žiniasklaidos tikslas..

- Sudaryti sąlygas kiekvienam piliečiui sužinoti apie globalius tarpusavyje susieto ir sparčiai kintančio pasaulio iššūkius (migraciją, humanitarinę pagalbą, klimato kaitą, tarptautinę prekybą ir t. t.) bei šių procesų įtaką jo / jos asmeninei aplinkai.
- Tokia žiniasklaida, besiremddama žmogaus teisių, socialinės atsakomybės, lyčių lygybės principais, taip pat skatina asmeninį įsitraukimą į paramos teikimo procesus, vartojimo įpročių pokyčius ir kritišką globalių problemų vertinimą .

Šaltinis: Europos namai, 2016

Vertybės „vystymosi“ komunikacijoje

Pagarba
žmogaus
orumui

Lygybė

Solidarumas

Teisingumas

Etiškos komunikacijos principai

Situacijos
kontekstas

Nepagrįstų
apibendrinimų
vengimas

Šalies partnerės
atstovai – aktyvūs
pokyčių kūrėjai

NE
stereotipiškiems,
sensacingiems
vaizdams ir
žinutėms

NE neetiškiems
šūkiams

Vaikų nuotraukos

Kiti svarbūs aspektai

- Sąmoningumas
- Atsakomybė
- Empatija
- Mažiau nacionalizmo, daugiau atvirumo pasauliui
- Solidarumas: žmogaus vaizdavimas kaip partnerio – ne aukos ar paramos gavėjo
- Pozityvumas, sėkmės istorijos
- Daugiau asmeninių istorijų, o ne tuščių frazių
- Daugiau erdvės žmogui pasisakyti pačiam, o ne sakyti už jį

Nuo sąmoningumo prie veiksmų!

JOIN US
GLOBAL CLIMATE STRIKE
EISENA UZ KLIMATA
18⁰⁰ ROTUŠĖS AIKŠTĖ

System change,
NOT
Climate Change!

Kontaktai:
Indrė Augutienė
indre@pasauliopilietis.lt

KAIP KALBĖTI APIE KLIMATO KAITĄ IR TVARUMĄ?

Mokymai
Kovo 14 d., 14.30
M. Mažvydo biblioteka

 Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

apva **vbp**

 ŽIEDINĖ
EKONOMIKA
www.circulareconomy.lt

 Vartotojų
aljansas
Lithuanian Consumers Alliance